

Termin	Maj-juni 2025
Institution	Vejen Business College
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Karina Rolighed Rud
Hold	UVB-Psykologi C-hh1123-EF2425-AFS-VØ

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 0	Introduktion til psykologi (ikke eksamensemne)
Forløb 1	Ondskab og radikalisering
Forløb 2	Familiens betydning
Forløb 3	Ung i det senmoderne
Forløb 4	Hjernen – medspiller eller modspiller?

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 0	Introduktion til psykologi (ikke eksamensemne)
Forløbets indhold og fokus	Forløbet introducerer til psykologi som videnskabeligt genstandsfelt samt fagets kernestofområder.
Faglige mål	• Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Kernestof	Socialpsykologi Udviklingspsykologi Kognition og læring Personlighed og identitet Psykologisk metode
Anvendt materiale.	Kapitel 1: Introduktion til psykologi https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=156 Selvvalgte artikler til træning af psykologiske problemstillinger. Merete Esmarch: ”Tre trin til en psykologisk problemstilling”: https://emu.dk/sites/default/files/2021-04/gym_psykologi_Vejen%20hen%20til%20en%20psykologisk%20problemstilling.pdf

Arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, skriftligt arbejde, individuelt arbejde.
----------------------	--

Forløb 1	Ondskab og radikaliserings
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har fokus på gruppens betydning for individet med særligt fokus på fordomme, ekstremisme, radikaliserings og ondskab samt vejen ud af ekstreme fællesskaber. Centrale begreber og teorier: socialpsykologi, gruppepsykologiske processer, intra- og intergruppekonflikter Sherif: Robbers cave), reduktion af fordomme (Sherif og Allport), kulturmøder, social identitetsteori (Turner/Tajfel), konformitet (Asch), fordomme, stereotyper, ondskabskategorier (Lars Svendsen), moralsk ondskab, Stanford Prison-eksperimentet, diskurser, moralsk frakobling (Bandura), ekstremisme, radikaliserings.
Faglige mål	• Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Kernestof	Socialpsykologi – social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse – kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier – stereotyper, fordomme og diskrimination Udviklingspsykologi – menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur – tilknytning, sårbarhed og resiliens Kognition og læring – psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse

	– perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen Personlighed og identitet – identitet og personlighed – individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping. Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data.
Anvendt materiale.	Psykologiske metoder Afsnittene om metoder er brugt i alle forløb. Metode i psykologi: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=161 Stereotyper, fordomme og diskrimination Introduktion til "os" og "dem": https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=169 Social identitet: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=171 Socialpsykologi: https://psykveje.systime.dk/?id=5500 Socialpsykologi og grupper Socialpsykologi: https://psykveje.systime.dk/?id=p5500 Hvad er en gruppe: https://psykveje.systime.dk/?id=5536#c12438 Sherif: Robbers Cave: https://psykveje.systime.dk/?id=c13135 Stanford Prison-eksperimentet: https://undersoegelseripsykologi.systime.dk/?id=144. Gør du som alle andre? Aschs konformitetsforsøg: https://undersoegelseripsykologi.systime.dk/?id=p136 Longing for belonging: https://baeredygtigbevidsthed.systime.dk/?id=161&L=10#c495 Holdninger: https://psykveje.systime.dk/?id=5531 Kognitiv dissonans: https://psykveje.systime.dk/?id=5531#c12387 Kontaktteorien: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=259> Ekstremisme og radikaliserings Ekstremisme og radikaliserings: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=250 Faktorer, der øger risikoen for radikaliserings: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=264 Individuelle tilbøjeligheder: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=268

	Faktorer i ekstremistiske miljøer, som intensiverer radikaliseringsen: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=265 Diskurser og moralsk frakobling: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=266 Filterbobler og ekkokamre: https://psykveje.systime.dk/?id=5535#c14078 Den mediemæssige forklaring på fordomme: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=257 Vejene ud af ekstremisme: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=251 Hjælpen udefra: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=267 Holdninger: https://psykveje.systime.dk/?id=5531 Kognitiv dissonans: https://psykveje.systime.dk/?id=5531#c12387 Ondskab Ondskab: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=253 Ondskabskategorier: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=273 Fire former for moralsk ondskab: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=274 Stanford Prison: https://undersoegelseripsykologi.systime.dk/?id=144 Supplerende stof: Kræftens Bekæmpelse – ”Man kan da aldrig få for meget pølse!”: Man kan da aldrig få for meget pølse!? ”Til sidst havde vi kun volden til fælles”: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=266 Forenet med fjenden – hadet mellem Brøndby og FCK: https://www.youtube.com/watch?v=bR6YMdd7-e8 Sådan blev Kasper nynazist: Her viser han optagelsesritualet https://www.facebook.com/DRNyheder/videos/197879991573912 Stanford Prison: Stanford Prison Experiment: A Student Is Arrested Zimbardo: “A study of evil”, https://www.youtube.com/watch?v=5phRpcDyouA
Arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, skriftligt arbejde, individuelt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 2	Familiens betydning
Forløbets indhold og fokus	Vi har haft fokus på det barnets udvikling og livet i familien, herunder betydningen af arv, miljø, personlighed og kultur. Centrale begreber og teorier: Udvikling, tilknytning til omsorgspersoner (Bowlby), sårbarhed og resiliens, omsorgssvigt, social arv, risiko- og resiliensfaktorer, Harlows forsøg med aber. Fokus på at kunne skelne mellem god og dårlig udvikling/omsorg, og hvorfor nogle børn bliver mønsterbrydere. Desuden fokus på personlighedens betydning i forhold resiliens og coping samt forskellige familie- og opdragelsesformer i senmoderniteten (Baumrinds opdragelsesstile), personlighed (Big five), værdier, Banduras bobodoll-eksperiment.
Faglige mål	Faglige mål • Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger
Kernestof	Udviklingspsykologi – menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur – tilknytning, sårbarhed og resiliens Personlighed og identitet – identitet og personlighed – individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping. Kognition og læring – perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data.
Anvendt materiale.	Udvikling, omsorg og omsorgssvigt Hvad er udvikling psykologisk set: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=160

De nære relationer i barndommen: <https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=162>

Født til at danne relationer: <https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=135>

Gruppedyret: <https://evolutionspsykologi.systime.dk/?id=135&L=10>

Arv og miljø: <https://psykveje.systime.dk/?id=4789>

Tilknytningsforstyrrelse og omsorgssvigt: <https://psykveje.systime.dk/?id=5098&L=0dog>

Omsorgssvigt: <https://psykveje.systime.dk/?id=p5129>

Børns reaktioner på omsorgssvigt: <https://psykveje.systime.dk/?id=p5128>

Harlows eksperiment med abeunger: <https://psykveje.systime.dk/?id=5132&L=0>

Risiko og resiliens: <https://psykveje.systime.dk/?id=p5123>

Genetik og personlighed

Hvordan er din personlighed: <https://undersogelseripsykologi.systime.dk/?id=p160>

Udviklingspsykologi: <https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=159>

Opdragelse:

Baumrinds fire opdragelsesstile: <https://psykveje.systime.dk/?id=p5188>

Opdragelsesidealer: <https://psykveje.systime.dk/?id=5189>

Banduras Bobodoll-eksperiment: <https://undersogelseripsykologi.systime.dk/?id=158>

Barnet i den senmoderne familie: <https://psykveje.systime.dk/?id=p5187>

Supplerende stof

TED-talk: [Molly Wright: How every child can thrive by five | TED](#)

”Mød dit urmenneske – forældre og børn”

”Min barndom i helvede” <https://filmcentralen.dk/alle/film/min-barndom-i-helvede>

”Genetic me”

Harlows eksperiment med abeunger: <https://www.youtube.com/watch?v=OrNBEhzjg8I>

”Du er grim og dum”, BT, 2012 (uddrag).

”Flere end hver femte elev i 8. klasse har været udsat for vold i hjemmet”, Børns vilkår, 2022 (uddrag).

Jimmy fortæller om sin barndom i Go’ aften Danmark: <https://www.face-book.com/go.tv2.dk/videos/jimmy-fort%C3%A6ller-om-en-jul-de-f%C3%A6rreste-af-os-heldigvis-har-oplevet/1028227171014195/>

”Er du mors lille dreng”, (to korte klip)

”Den perfekte opdragelse”, TV2

”Den danske angst for opdragelse”: <https://www.berlingske.dk/kronikker/den-danske-angst-for-opdragelse>

Arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, skriftligt arbejde, individuelt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 3	Ung i det senmoderne
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har omhandlet ungdommen som livsperiode knyttet til senmoderniteten og konkurrencestaten. Centrale begreber og teorier: Det senmoderne samfund: aftraditionalisering, individualisering, selviscenesættelse, narcissisme, identitetsdannelse, Giddens identitetsteori, selvet som refleksivt projekt, narrativer, arenaer, identitetsskabelse og sociale medier, det virtuelle samvær, social sammenligning, nonverbal kommunikation, humanistisk psykologi, Maslow, konkurrencestaten, trivsel, stress, personlighed og coping. Supplerende stof i form af arbejds- og erhvervsrelaterede perspektiver.
Faglige mål	• Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Kernestof	Socialpsykologi – social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse – kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier – stereotyper, fordomme og diskrimination Udviklingspsykologi – menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur Kognition og læring

	– perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen Personlighed og identitet – identitet og personlighed – individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping.
Anvendt materiale.	Identitet og anerkendelse Identitet og anerkendelse: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=145 Ungdommen som livsperiode: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=210 Giddens om identitetsprojektet i det senmoderne samfund: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=217 Arenaer og selvet som refleksivt projekt https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=218 Narrativer og historier om os selv: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=219 Det virtuelle samvær: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=167 Identitetsskabelse og sociale medier: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=224 Den humanistiske psykologi: https://psykveje.systime.dk/?id=5386 Maslows behovshierarki: https://psykveje.systime.dk/?id=5385 Ungdom og stress Unge i konkurrencestaten: https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5414 Karakterer og præstationskultur: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=152 Stress: https://psykveje.systime.dk/?id=p5559 Akut og kronisk stress: https://psykveje.systime.dk/?id=p5574 Ydre faktorer, indre faktorer https://psykveje.systime.dk/?id=p5573 Stress og arbejdsmiljø: https://kreativpsykologi.systime.dk/?id=199 Coping: https://psykveje.systime.dk/?id=p5806 Supplerende stof "Presset ungdom: Præstationsræset fra 0. klasse", TV2, 2023 "Jeg troede jeg var lavet af jern" (uddrag): Kristeligt dagblad, 2007. Eva Eistrup: Interviewet afslører meget mere, end at Cecilie Haugaard er en hykler: https://politiken.dk/kultur/art9747837/Interviewet-afsl%C3%B8rer-meget-mere-end-at-Cecilie-Haugaard-er-en-hykler

Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, skriftligt arbejde, individuelt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 4	Hjernen – medspiller eller modspiller
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har fokus på hjernen som medspiller og modspiller i relation til læring, opmærksomhed, perception, motivation, hukommelse og markedsføring. Centrale begreber og teorier: menneskets informationsprocesser, perception, opmærksomhed, delt opmærksomhed, hjernens belønningssystem, hukommelse (hvordan fungerer vores hukommelse, Ebbinghaus' og Bartletts' hukommelsesforskning), dyb indkodning, genkaldelse (Godden og Baddeleys dykkerekperiment), falske minder, neuromarketing, Banduras sociale læringsteori, Geary biologisk primære evner og biologisk sekundære evner, unschooling, motivationsteori (Deci/Ryans selvbestemmelsesteori) samt læring i et kulturelt perspektiv (Luria). Supplerende stof i form af arbejds- og erhvervsrelaterede perspektiver.
Faglige mål	• Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdags-psykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger
Kernestof	Socialpsykologi – social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse Kognition og læring – psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse – perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen

	Personlighed og identitet - identitet og personlighed Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data.
Anvendt materiale.	Kognitiv psykologi: https://psykveje.systime.dk/?id=p5192 Studiet af menneskets informationsprocesser: https://psykveje.systime.dk/?id=5239 Opmærksomhed: https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5238 Perception: https://psykveje.systime.dk/?id=p5237 Hukommelse: https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5236 Ebbinghaus' forsøg om hukommelse og glemsel: https://psykveje.systime.dk/?id=c13978 Bartletts hukommelsesforskning: https://psykveje.systime.dk/?id=c11589 Genkaldelse – Godden og Baddeleys dykkerekspertiment: https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5236#c11548 Kan vi stole på det, vi husker: https://psykveje.systime.dk/?id=c11549 Neuromarketing Neuromarketing: https://markedskommunikation.systime.dk/?id=1082 Læring og motivation Læringens udfordringer: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=147 Er vi skabt til at lære? https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=148 At få det til at sidde fast: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=150 Opmærksomheden i en digitaliseret verden: https://psykc.ibog.frydenlund.dk/?id=194#c440 Motivation: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=151 Albert Banduras sociale indlæringsteori: https://psykveje.systime.dk/?id=5729#c13865 Kultur og læring: https://temaertilpsykologi.systime.dk/?id=154 Supplerende stof «Hjernevask – kan du stole på din hukommelse?»: https://www.dr.dk/drtv/episode/hjernevask_-kan-du-stole-paa-din-hukommelse_49032 Cecilie Cronwald: «Minder som ikke er minder», Weekendavisen, 2015 TED-talk om Neuromarketing - Is There a Buy Button Inside the Brain: Patrick Renvoise at TEDxBend: https://www.youtube.com/watch?v=_rKceOe-Jr0

	Fuckr med dn hjerne: ”Den perfekte reklame”: https://www.dr.dk/drtv/se/fuckr-med-dn-hjerne -den-perfekte-reklame 51884 "Børn og unges koncentration svækkes også af andres skærmbrug": https://politiken.dk/danmark/art9725424/B%C3%B8rn-og-unges-koncentration-sv%C3%A6kkes-ogs%C3%A5-af-andres-sk%C3%A6rmbrug Trivselskommissionens anbefalinger for børn og unge: https://cdn.jwplayer.com/previews/Px05Dj27 9.Z mod Kina, afsnit 2, DR, 2012 Jørgen Ullerup: Kan børn bestikkes til at lære?", JP
Arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, skriftligt arbejde, individuelt arbejde.